

ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Ярош С.В.

здобувач,

Житомирський національний агроекологічний університет

ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ НА ЖИТОМИРЩИНІ

Сучасне промислове виробництво здійснює значний антропогенний вплив на навколишнє середовище. Переважна більшість підприємств має застарілу систему очищення викидів «брудного виробництва». Це стосується добувної галузі, металургійної, хімічної промисловості та теплової енергетики, що завдають значних екологічних збитків. В результаті, споживачами відходів виробництва стає просте населення, яке проживає на території забруднення. Тому, тема дослідження потребує все більшого удосконалення та є дуже важливою в сьогодення.

Проблеми забруднення атмосферного повітря відображено у працях науковців і фахівців таких як: В.С. Пінгін, М.А. Прокопова, М.Т. Трудова, Б.Г. Глухова, І.М. Данилишина, Б.М. Данилка, О.Ф. Бурдіяна та ін. Але незважаючи на чисельні розробки питання забруднення атмосфери переважно викидами шкідливих речовин та парникових газів від стаціонарних джерел є досить важливими та актуальними для екології світу.

Метою дослідження є дослідження забруднення атмосфери Житомирщини викидами шкідливих речовин та парникових газів від стаціонарних джерел.

Конвенцією про транскордонне забруднення атмосферного повітря на великі відстані 1979 року [1] та протоколами до неї встановлено загальнообов'язкові правила щодо максимальних показників викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря. Україна як сторона Конвенції повинна забезпечити їх дотримання в повному обсязі [2]. Тому, вона має приймати заходи щодо створення системи регулювання скорочення викидів забруднюючих речовин, викликаних антропогенною діяльністю, що призводить до підкислення, евтрофікації та підвищення вмісту приземного озону і може стати причиною негативного впливу на здоров'я людини, природні екологічні системи і сільськогосподарські культури тощо.

У січні–березні 2013 року від підприємств, узятих на державний облік територіальними органами Міністерства екології та природних ресурсів України, у повітряний басейн області надійшло 4,7 тис.т забруднюючих речовин (на 0,1 тис.т, або на 2,3% менше порівняно з відповідним періодом 2012 року). Із загальної кількості викидів речовини, що належать до парникових газів становили: метан – 2,2 тис.т, оксид азоту – 19,6 т. Крім того, в атмосферу надійшло 292,7 тис.т діоксиду вуглецю, що на 4,8 тис.т, або на 1,6% менше проти січня–березня 2012 року (табл. 1).

Таблиця 1

Викиди у повітря небезпечних забрудників

	Обсяги викидів		
	т	у % до січня-березня 2012р.	у % до підсумку
Усього забруднюючих речовин	4744,3	97,7	100,0
у тому числі			
метали та їх сполуки	5,8	123,6	0,1
метан	2201,0	97,5	46,4
неметанові леткі органічні сполуки	180,3	88,0	3,8
стійкі органічні забруднювачі	0,0	24,8	0,0
оксид вуглецю	450,2	107,7	9,5
діоксид та інші сполуки сірки	373,0	120,2	7,9
сполуки азоту	734,4	104,6	15,5
речовини у вигляді твердих суспендованих частинок	795,1	83,2	16,8
хлор та його сполуки	2,7	371,4	0,0
фтор та його сполуки	0,0	71,6	0,0
ціаніди	0,3	46,8	0,0
інші	1,5	2,2	0,0
Крім того, діоксид вуглецю, тис.т	292,7	98,4	х

Джерело: [3]

До найбільших підприємств–забруднювачів атмосфери регіону відносяться: Бердичівська філія управління магістральних газопроводів «Київ-трансгаз» (обсяг викидів склав 1308,2 т, або 27,6% загальнообласного обсягу), Нов.-Волинська виробничо-технічна служба Рівненського лінійно-виробничого управління магістральних газопроводів «Львівтрансгаз» (1167,4т, або 24,6%), ПРАТ

«Коростенський завод МДФ» (206,5 т, або 4,4%), КП «Житомиртеплокомуненерго» (174,0 т, або 3,7%) (табл. 2).

Таблиця 2

**Викиди забруднюючих речовин в атмосферу
від стаціонарних джерел забруднення у січні-березні 2013 року**

	Обсяги викидів			Щільність викидів у розрахунку на 1 км ² , кг	Обсяги викидів у розрахунку на 1 особу, кг
	т	у % до січня-березня 2012р.	у % до підсумку		
Житомирська область	4744,3	97,7	100,0	159,1	3,7
м. Житомир	414,2	98,6	8,7	6789,9	1,5
м. Бердичів	1399,9	102,5	29,5	38887,5	17,8
м. Коростень	350,0	87,7	7,4	10293,3	5,3
м. Малин	73,1	98,9	1,5	4059,2	2,7
м. Нов-Волинський	128,2	96,4	2,7	4748,4	2,3
райони					
Андрушівський	25,9	226,5	0,6	27,1	0,7
Баранівський	33,9	66,6	0,7	33,9	0,8
Бердичівський	14,9	98,6	0,3	17,3	0,5
Брусилівський	2,1	53,4	0,1	3,4	0,1
Вол.-Волинський	167,4	144,2	3,5	192,5	4,7
Ємільчинський	198,6	105,4	4,2	94,1	5,7
Житомирський	237,9	241,7	5,0	165,1	3,4
Коростенський	357,4	70,1	7,5	206,0	12,6
Коростишівський	12,0	90,9	0,3	12,3	0,3
Лугинський	129,2	125,5	2,7	129,9	7,5
Любарський	1,3	181,0	0,0	1,7	0,0
Малинський	44,0	53,3	0,9	30,0	2,2
Народицький	0,3	101,8	0,0	0,2	0,0
Нов.-Волинський	241,3	66,9	5,1	115,0	5,1
Овруцький	483,1	110,7	10,2	150,0	8,2
Олевський	157,8	79,7	3,3	70,2	3,8
Попільнянський	29,8	97,9	0,6	28,8	0,9
Радомишльський	149,4	96,8	3,2	115,2	4,0
Романівський	25,7	158,1	0,6	27,7	0,9
Ружинський	39,2	93,8	0,8	39,2	1,4
Червоноармійський	10,9	171,4	0,2	12,8	0,5
Черняхівський	4,9	51,9	0,1	5,8	0,2
Чуднівський	11,9	86,4	0,3	11,4	0,3

Джерело: [3]

Найбільше викидів діоксиду вуглецю в атмосферу області потрапляє від КП «Житомиртеплокомуненерго» (103,5 тис. т, або 35,4% загальнообласного обсягу), Бердичівської філії управління магістральних газопроводів «Київтрансгаз» (37,3 тис. т, або 12,7%), комунального підприємства теплозабезпечення м. Коростеня (23,4 тис. т, або 8,0%), КП «Бердичівтеплокомуненерго» (19,6 тис. т, або 6,7%), КП «Новоград-Волинської теплокомуненерго» (12,5 тис. т, або 4,3%), ТОВ «Церсаніт-Інвест» (11,6 тис. т, або 4,0%).

Таким чином, дослідивши забруднення атмосфери Житомирщини викидами шкідливих речовин та парникових газів від стаціонарних джерел можна зробити висновок, що області виділяється недостатньо коштів щодо прийняття заходів по охороні атмосферного повітря, а це вказує на зростання фінансування зазначених заходів.

Список використаних джерел:

1. Конвенція про транскордонне забруднення повітря на великі відстані ООН; Конвенція, Міжнародний документ від 13.11.1979 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_223

2. Аналіз наслідків впровадження актів у законодавство України в сфері промислового забруднення / О.Л. Омельченко, В.В. Войтенко, І.М. Колядюк, Ю.Л. Шлегель. Державний департамент з питань адаптації законодавства. Європейська правова група. – Київ 2009.

3. Експрес-випуск Держстат Головне управління статистики у Житомирській області від 02.12.2013р. № 794.